

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Primus Siue Vis Et Virtus Exemplorum, Hoc est, Solatia Et Documenta
- Hæc Moribus, Illa Temporibus Nostris Adhibita

Stengel, Georg

Ingolstadii, Anno M.DC.L.

Caput XIX. Deum omnium malorum pœna esse auctorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48162](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48162)

consolationem; verùm etiam latantur pro ipsis diebus, quibus eos Deus humiliavit, omneq; gaudium existimant, cùm incidunt in tribulationes; idcirco operæ pretium est, paulò altiùs etiam huius rei causam indagare.

Pfal. 89. 19.
Iac. 1. 2.

CAPVT XIX.

Deum omnium malorum pœna esse auctorem.

hi quidem rem istam diligentius expendenti, in mentem venit, quod Cedrenus refert, de Heraclio Bazacum urbem ingresso; ait enim eum, in palatij ambitu mirabilem quamdam Chosrois machinam inuenisse. Chosrois calumnuncupatur. Finxerat enim Chosroës Rex Persarum machinam, in qua, imitatione Archimedis, non vitreo quidem, visendo tamen spectaculo, ipsissima cæli terræque effigies, & œconomia proponebatur. Ibi Solis itinera feruentiora; ibi Lunæ augmenta decrementaque; ibi reliquorum errantium siderum varia stationes, astrorumque omnium ortus atque obitus; & orbium cælestium conuersiones vndique emergebant, sceptrigeris circumsecus Angelis astantibus, cursumque velut mundi totius regentibus. Infra ista imbres fluere, grandines sonare, præmicare fulgura, tonitrua mugire, & quidquid denique tempestas est, sæuiter videbatur. Interim ipse Chosroës eminens in medio, quasi quidam humanus Deus spectabat hæc omnia ex tuto.

I.
Cedren. ad
amic. Heracl.

Mundi huius ista, & Dei erat effigies, cuius maiestas persæpè in diuinis litteris, cum maiestate Regis Persarum comparatur. Nimirum solus Deus omnem excedit mutationem, solus est supra nouitatem; sub illo omnia mouentur. Ceterùm superiora mundi stellis lucent, & perpetuâ serenitate fundata semper gaudent: inferiora umbras patiuntur, & tenebras, & noctes, & imbres, & interdum etiam nimbis intermicantia fulgura, ac terribiliter reboantia tonitrua, aliasque haud sanè iucundas vicissitudines. Infima denique plena sunt calamitatum. Media loco, media sunt & ingenio; gaudijs scilicet mixta & perturbatione. In his nos versamur. An verò temerè hæc accidunt? Nequaquam. Sed sunt ubique sceptrigeri Angeli præstò, qui omnia regunt. Neque sanè sua voluntate, sed supremi, quod eminent, Numinis prouidentia,

H.

Tertull. lib. de fuga in persecutione. arbitrio, & nutu. Nam prudenter SS. Patres in malorum, quæ patimur, auctorem censuerunt indagandum. *Omnia enim rei inspectio, auctore cognito, planior*, ait Tertullianus.

III.

Iob. 1. & 2.
Dan. 4.

Tertull. loc. cit.

Lue 8.
Matth 8.

S. Damascen. lib. 2. cap. 4.
S. Greg Dial. 3. August. in Euang. Ioan. traç. 7. & ser. 241. de temp. Amos. 3. 6.
Eccli 11. 14.

IV.

Ioan. 18. 11.

Sunt, qui primam originem malorum Diabolo ascribant, sed malè. Nam Diabolum nihil nocere posse, nisi quod est à Deo permixtum, luculenta exempla demonstrant. Ideò certus illi modus præscribitur tentandi Iobum; certum tempus agitandi Nabuchodonosorem; certa mensura vexandi homines; quos antè non potest vexare, quàm acceperit potestatem. *Habes exemplum Iob*, ait Tertullianus, *cui Diabolus nullam potuit incutere tentationem, nisi à Deo accepisset potestatem; nec in substantiam quidem eius, nisi Dominus, Ecce, dixisset, omnia quæ sicut ei, in manus tuas do, in ipsum autem ne extendas manum. Denique nec extendit, nisi posteaquam hoc postulanti Dominus, Ecce, dixisset, trado tibi illum, tantum animam eius custodi. Sic & in Apostolos facultatem tentationis postulavit, non habens eam, nisi ex permissu. Siquidem Dominus in Evangelio ad Petrum: Ecce, inquit, postulat Satan, ut discerneret vos, velut frumentum: verum ego rogaui pro te, ne deficeret fides tua: id est, ne tantum Diabolo permitteretur, ut fides periclitaretur. Et paulò post. Nec in porcorum gregem Diaboli legio habuit potestatem, nisi eam de Deo impetrasset, tantum abest, ut in oves Dei habeat. Possum dicere, porcorum quoque setas tunc numeratas apud Deum fuisse, nedum capillos Sanctorum. Id ipsum Damascenus, Gregorius, Augustinus docuerunt. Certè si posset quando, & quantum vult nocere, diabolus, nullus in mundo justus superesset vivus. Deniq; Amos clamat: *Si erit malum in civitate, quod non fecerit Dominus?* Et Ecclesiasticus: *Bona & mala, paupertas & honestas à Deo sunt.**

Omnia itaque, exceptis peccatis ipsis, à Domino veniunt, licet per homines, vel demones veniant, tamquam ministros. Nemo litteras tabellario ascribit, etsi per tabellarium traditas, sed ei qui tabellarium misit. Sicut nec Christus calicem, quem per manus Angeli quodammodo accepit, Angelo, sed Deo ascribit; & neque Iudæ quidem proditori, aut Pilato damnatori, sed dixit, *Calicem, quem dedit mihi Pater, non vis ut bibam illum?* quem scio certa illius voluntate in singulare meum & totius Mundi bonum datum, atque idcirco summa etiam voluntate esse suscipiendum, & exhauriendum.

Doro-

Dorothei similitudo est, homines animo impotenti iram suam in lædentem stringentes, non sapere supra canem, qui solet rabiem suam ac dentes in lapidem vertere, omisso eo, qui lapidem intorsit. Quis non censeat, insanire eum, qui ferro irascatur, & destructionem minetur, quo ei venam incidit Chirurgus, ut febris liberaret? Potius Chirurgum, ob ferrum, amare laudareque deberet.

V.
Doroth.
doctr. 74

CAPVT XX.

Solida in aduersis gaudendi caussa, quòd sint à Deo amante, & amorem demonstrante.

Gitur & homo sapiens, cum suas fortunas, cum valetudinem, cum amicos, cum famam videt esse læsam; non amulo, non hosti, non Magistratui, aut Principi, non malignæ alicui mulierculæ, non Canidiæ, aut alterius nominis sagæ, non diabolo, non Chaldæis, non negligentia seruorum, imputat malum; sed cum Iobo dicit, *Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut Domino placuit, ita factum est*, meminens nimirum sedulo illius, quod in Prouerbijs præscribitur: *Disciplinam Domini, fili mi, ne abijcias: nec deficias, cum ab eo corripieris; quem enim diligit Dominus corripit: & quasi pater in filio complacet sibi.* Hoc fundamentum si habemus, sicuti Christiana fides habere nos docet, jam illico habemus innumeras, etiã in ipsa tribulatione, & pro diebus, quibus humiliati sumus, proq; annis, quibus vidimus mala, lætandi, Deumq; amandi & laudandi caussas. Quarum prima est, sic Deum velle; sic Deo placere: placere debet ergo & nobis. Gaudent enim filij boni, si fit, quod vult pater bonus. Et *in florum lætitia de Deo, & in Deo est; & gaudium eorum de veritate.* Hæc sola ratio sufficit, quamuis non sit sola, Nam ex hac, ut dixi, longè plures scaturiunt.

I.

Iob. 1. 21.

Prou. 3. 11.

Thom. de
Kemp. lib. 2.
de imit. c. 61

Secundò enim, si agnoscimus, aliquid Deum velle, etiam nosse debemus, Deum nihil mali velle posse; vnde jam etiam sciemus id, quod Deus nos vult pati, etsi sit molestum, tamen absolute bonum esse, & ad bonum finem. De bono autem gaudemus. Porro bonum finem Deo etiam in nostris malis præfixum esse, vel illud docet, quod ante gloriam præcedat humilitas. Sicut

II.

Luc. 18. 14. &

Prou. 15. 33.

I 3

ergo